

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-02-18

Närvarande: F.d. justitieråden Torgny Håstad och Sten Heckscher samt justitierådet Göran Lambertz.

Genomförande av energieffektiviseringsdirektivet i Sverige

Enligt en lagrådsremiss den 6 februari 2014 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om energikartläggning i stora företag,
2. lag om energimätning i byggnader,
3. lag om vissa kostnadsnyttoanalyser på energiområdet,
4. lag om ändring i jordabalken,
5. lag om ändring i miljöbalken,
6. lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614),
7. lag om ändring i ellagen (1997:857),
8. lag om ändring i lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt,
9. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403),
10. lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263),
11. lag om ändring i lagen (2012:838) om certifiering av vissa installatörer.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Jonas Manole och Johan Lundberg samt kansliråden Christina Nordenbladh och Andreas Lindholm.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslagen till lag om energikartläggning i stora företag, lag om energimätning i byggnader och lag om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet

Lagförslagen innehåller bestämmelser varigenom föreskrifter i det s.k. energieffektiviseringsdirektivet om energikartläggning i stora företag, energimätning i byggnader och vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet avses bli införlivade. Bestämmelserna är förhållandevis detaljerade, bl.a. med avseende på vilka som omfattas av föreskrivna skyldigheter, det närmare innehållet i förpliktelserna samt vilka undantag som gäller.

De föreslagna bestämmelserna avser till största delen skyldigheter för enskilda eller ingrepp i enskildas ekonomiska förhållanden. Några av bestämmelserna avser kommunernas befogenheter och deras åligganden. Alla föreskrifterna är sådana som riksdagen kan bemyndiga regeringen att utfärda (se 8 kap. 2 § första stycket 2 och 3 samt 3 § första stycket första meningen regeringsformen).

Det finns flera fördelar med att utnyttja den delegeringsmöjlighet som ges i 8 kap. 3 § regeringsformen. En sådan fördel är att en av många propositioner arbetstyngd riksdag inte besväras med bestämmelser som är förhållandevis detaljerade och tekniska. En annan fördel är att det blir enklare att vid behov genomföra justeringar i bestämmelserna. Denna fördel framstår som särskilt betydelsefull när det rör sig om föreskrifter som har blivit ifrågasatta i sina enskildheter under re-

missförfarandet, såsom här är fallet med delar av förslaget avseende energimätning i byggnader. Att detaljerade bestämmelser läggs i förordning eller myndighetsföreskrifter underlättar också ofta överblick- en över författningsregleringen på området i fråga.

Trots de nämnda fördelarna med att utnyttja delegeringsmöjligheten brukar bestämmelser som innehåller pålagor av någon betydelse för enskilda ofta meddelas i form av lag. Att märka är också att domsto- larnas rättskipningsuppgifter ska bestämmas i lag (11 kap. 2 § rege- ringsformen).

Lagrådet anser att det bör övervägas om det finns tillräckliga skäl att i den utsträckning som föreslås i remissen – vilken inte innehåller några överväganden i detta avseende – meddela bestämmelserna i lag. En möjlighet är att föreskriva endast de grundläggande skyldig- heterna i lag, och i övrigt lämna bemyndiganden till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. De föreskrifter som handlar om domstolars rättskipningsuppgifter bör också finnas i lag.

En bemyndigandelag kan utformas i huvudsak enligt det utkast som finns i [bilaga 1](#) till detta yttrande.

Förslaget till lag om ändring i jordabalken

12 kap. 19 §

I ett nytt fjärde stycke föreskrivs att ersättning för kostnader för upp- värmning m.m. ska beräknas ”utifrån faktisk förbrukning”, om kostna- den kan påföras efter individuell mätning. I författningskommentaren sägs på s. 196 f. att detta inte innebär att hänsyn inte kan tas till andra faktorer. Lägenhetens placering i byggnaden och antalet fön-

ter nämns som exempel. Uttalandet i författningskommentaren synes stå i konflikt med lagtexten.

Förslaget till lag om ändring i bostadsrättslagen

7 kap. 14 §

Se ovan beträffande 12 kap. 19 § i förslaget till lag om ändring i jordabalken (författningskommentaren s. 199 f.).

Förslaget till lag om ändring i lagen om kooperativ hyresrätt

3 kap. 6 §

Se ovan beträffande 12 kap. 19 § i förslaget till lag om ändring i jordabalken (författningskommentaren s. 212).

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utkast till

Lag (2014:000) om energieffektiviserande åtgärder

1 § Denna lag syftar till att främja energieffektivisering genom energikartläggning i stora företag, energimätning i byggnader och vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet.

2 § Stora företag ska göra energikartläggningar i enlighet med de föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer angående

- vilka som omfattas av skyldigheten och vad den innebär,
- undantag från skyldigheten,
- vem som ska ansvara för kartläggningen, samt
- tillsyn jämte skyldigheter och befogenheter i anslutning till tillsynen.

3 § Den som för egen räkning uppför eller låter uppföra en byggnad eller genomför en ombyggnad ska se till att det blir möjligt att mäta förbrukningen av el, naturgas, energi och tappvarmvatten i lägenheterna. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter i fråga om

- förutsättningarna för att en skyldighet ska finnas, dess innehåll och undantag från skyldigheten, samt
- tillsyn jämte skyldigheter och befogenheter som har samband med tillsynen.

4 § Den som driver eller avser att driva verksamhet i en ny anläggning för elproduktion eller i en befintlig anläggning, som har genom-

gått en omfattande uppgradering eller som har fått sina tillstånd eller licenser uppdaterade, ska utföra en kostnads-nyttoanalys i enlighet med de föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer angående

- vilka som omfattas av skyldigheten, när analyser ska göras och vad skyldigheten närmare bestämt innebär,
- vad en nytto-kostnadsanalys ska innehålla,
- hur analysen ska utföras och redovisas,
- undantag från skyldigheten,
- tillsyn jämte skyldigheter och befogenheter i anslutning till tillsynen, samt
- prövning av kostnads-nyttoanalyser och avgifter för sådan prövning.

5 § Beslut av myndighet som meddelas i enlighet med föreskrifter som utfärdas med stöd av denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2014.